

Datum

2011-02-08

1 (13)

Agnetha Hedenbergh
Utredare
Barn- och utbildningsförvaltningen
Telefon: 08 5782 91 53
e-post: agnetha.hedenbergh@tyreso.se

Tillsyn av enskild verksamhet hösten 2010¹

Tillsynen av enskild verksamhet under hösten 2010 har utförts av Agnetha Hedenbergh på Barn- och utbildningsförvaltningen. All verksamhet informerades i förväg om besöket och vilka dokument som skulle finnas tillhanda. Tid för besöket har i möjligaste mån anpassats till verksamhetens önskemål. Familjedaghemmen informerades i förväg om att viss tid behövde vara barnfri. Samtliga familjedaghem har inte kunnat tillmötesgå detta.

De dokument som efterfrågats samlades in vid besöket. All verksamhet hade inte förberett material till dess. En del hade dock sänt tillsynsansvarig materialet i förväg via e-post eller ordinarie post. Materialet har studerats av tillsynsansvarig i efterhand.

Förskolorna Karlavagnen och Perseus har inte haft tillsynsbesök under hösten 2010. Detta på grund av observation av Våga Visa² (Karlavagnen hösten 2010 och Perseus våren 2011). Cecilia Bergman och Eva Blomqvist har inte heller besökts eftersom de hade heldagstillsyn våren 2010. Margonia Sälleberg har avslutat verksamhet vid årsskiftet 2010/2011. På grund av olika omständigheter har inte heller Annelie Benktander besökts. Hennes familjedaghem kommer att besökas under en heldag under våren 2011.

¹ I nya skollagen benämns enskilda förskolor som fristående förskolor, vilket är samma ordval som för skolor i enskild regi.

² Ett samarbete mellan kommuner gällande förskole- /skolobservationer utförda av pedagoger.

Tyresö kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen
Tel 08-5782 91 00 • Fax 070 4889153
Barn-utb@tyreso.se • www.tyreso.se

Urval av dokument

De dokument som ska redovisas till Barn- och utbildningsförvaltningen har sin grund i lagtext, allmänna råd eller riktlinjer i Tyresö kommun;

- **Likabehandlingsplan:** Lagkrav i skollag och diskrimineringslag.³ Kravet gäller all verksamhet oavsett om den är offentlig eller fristående.
- **Handlingsplan för om barn försvinner/avviker, handlingsplan för utflykt samt handlingsplan vid brand/brandövning:** Dokumenten är ett led i tillsynsansvaret i skollagen gällande omsorg och säkerhet.
- **Verksamhetsplan/årsplan:** Verksamheten visar genom dokumentet hur det pedagogiska arbetet bedrivs inom förskolan. Verksamhetsplanen bör visa en tydlig anknytning till Lpfö98.⁴

Förskolan/familjedaghemmet ska även redovisa antalet placerade barn och andelen pedagogiskt utbildade personal samt övrig personal som finns i verksamheten. Dessa uppgifter är värdefulla i bedömningen av ifall antalet barn per pedagog ska anses vara tillfredsställande ur såväl säkerhetssynpunkt som ur pedagogiska aspekter.

Frågor till verksamheten

Verksamheten har besvarat frågor som är av intresse för både kvalitet och säkerhet, men även frågor som är av intresse för planering av den offentliga verksamheten i Tyresö kommun. Frågorna redovisas nedan.

1. Hur många barn är placerade i verksamheten och hur många barn finns i er kö?

Förskola	Antal barn	Barn i kö
Pärldröksgången	16 (18 från mars 2011)	20
Kattfoten	95	17
Klinten	30	4 födda -10 (fler barn

³ Skollag (1985:1100) och diskrimineringslag (2008:567).

⁴ 1998 års läroplan för förskolan.

		finns i kön, men den sköts av föräldrar)
Kryddan	18	26
Trollebo	46	Ca 15
Kyrkan Trollbäcken	34	30
Kyrkan centrum	15	1
Kyrkan östra	21	-
Trollsländan	100	178 ⁵
Paletten	89	Se ovan
Stenkulan	93	Se ovan
Solskenet	12	5
Breviks förskola	93	80
Hästhagen	137	
Stjärnan	98	20 – 50 barn i varje årskull

Pedagogisk omsorg (familjedaghem)	Antal barn	Barn i kö
Lena Berntzon	8	1
Jeanette Bjurner	9	1
Jill Johansson	6	2
Hjördis Hasselhuhn	7	3
Patricia Järbrink	7	-
Gunilla Hellgren	5	-
Elsebeth Spegel	6	Några, men hon är osäker på om hon vill ta in fler.
Gunnel Eriksson	4	Vidarebefordrar små barn till annan verksamhet eftersom hon vill ha in större barn.
Vigdis Tengelsen	9	Vidarebefordrar de som inte kan tas in.

2. Hur många är just nu anställda i förskolan (barngruppsarbete) och hur många av dessa är förskollärare eller barnskötare, alternativt utbildade?

Förskola	Antal utbildade i verksamheten	Antalet utbildade/personal
-----------------	---------------------------------------	-----------------------------------

⁵ Kön gäller för Trollsländan, Paletten och stenkulan tillsammans.

		utan pedagogisk utbildning
Pärldrökgången	1 förskollärare 2 barnskötare	-
Kattfoten	7 förskollärare 1 lärare 1 montessorilärare (lägre åldrar) 10 barnskötare	-
Klinten	3 förskollärare 1 montessoriasistent (genomgår barnskötärobtildning)	1 utbildad
Kryddan	1 förskollärare 4 barnskötare (varav 1 deltid i kök)	-
Trollebo	2 förskollärare (samt 1 vakant tjänst) 8 barnskötare	1 vikarie som har genomfört ett år på lärarutbildningen.
Kyrkan Trollbäcken	3 förskollärare 4 barnskötare	-
Kyrkan centrum	1 förskollärare 2 barnskötare	-
Kyrkan östra	2 förskollärare 2 barnskötare (ytterligare 1 personal från januari 2011)	-
Trollsländan	7 förskollärare 8 barnskötare (varav 2 vikarier för föräldralediga förskollärare)	3 vikarier utan pedagogisk utbildning
Paletten	8 förskollärare 4 barnskötare	3 vikarier utan pedagogisk utbildning
Stenkulan	10 förskollärare 5 barnskötare	1 vikarie utan pedagogisk utbildning
Solskenet	1 förskollärare 1 fritidspedagog	-
Brevik	6 förskollärare 10 barnskötare	-
Hästhagen	9 förskollärare ⁶ 17 barnskötare ⁷	1 utan pedagogisk utbildning
Stjärnan	4 förskollärare	1 utan pedagogisk utbildning

⁶ Samt Görel och Inger som inte deltar aktivt i barngrupperna.

⁷ Fyra av dessa utbildar sig till förskollärare parallellt.

12 barnskötare

utbildning

Uträkning av antalet barn per pedagog

Antalet barn per pedagog är räknat som ett snitt över förskolan. Antalet barn per pedagog kan därför variera på förskolans olika avdelningar. Att arrangera den bästa barn/personalsammansättningen för varje förskola åligger förskolechef/rektor på förskolan. Orsaken till variation i barngrupperna är många, till exempel barngruppens sammansättning, lokalens utformning eller pedagogisk kompetens bland personalen.

Förskola	Antal barn/pedagog	Antal barn/förskollärare
Pärlröksgången	6	18
Kattfoten	5	13,6 ⁸
Klinten	6	10
Kryddan	3,6	18
Trollebo	4,2	18
Kyrkan trollbäcken	4,8	11,3
Kyrkan centrum	5	15
Kyrkan östra	4,2	10,5
Trollsländan	5,6	14,3 ⁹
Paletten	5,9	11,1
Stenkulan	5,8	9,3
Solskenet	6	12
Brevik	5,8	15,5
Hästhagen	5,1	15,2
Stjärnan	5,8	24,5

⁸ Endast pedagoger som är förskollärare är medräknade.

⁹ Två förskollärare är föräldralediga. När de är tillbaka är det ca 11 barn/förskollärare.

I familjedaghemmen saknas ofta dagbarnvårdare med pedagogisk högskoleutbildning, vilket inte heller är ett krav att ha. I Tyresö kommun har dagbarnvårdarna i familjedaghemmen olika slags pedagogisk utbildning.

Familjedaghem	Antal barn/pedagog	Antal barn/förskollärare¹⁰
Lena Berntzon	8	
Jeanette Bjurner	9	
Jill Johansson	6	
Hjördis Hasselhuhn	7	
Patricia Järbrink	7	7
Gunilla Hellgren	5	
Elsebeth Spegel	6	
Gunnel Eriksson	4	
Vigdis Tengelsen	9	

Likabehandlingsplan och andra efterfrågade planer

Det finns lagkrav på att varje verksamhet ska ha en godkänd plan för att främja likabehandling och förebygga/förhindra att barn och elever utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i förskolor/pedagogisk omsorg och i skolor/fritidshem. Till detta arbete behövs ett aktivt verktyg som utgår från den specifika verksamheten i nuet. Verktöget kallas i dagligt tal för likabehandlingsplan och regleras i skollag och diskrimineringslag. Barn- och utbildningsnämnden har tillsynsansvar över att enskild verksamhet har en fullgod likabehandlingsplan. Skolinspektionens ansvar är att kontrollera att Barn- och utbildningsnämnden fullgör tillsynsansvaret. Skolinspektionen kan också komma att kontrollera att verksamheten lever upp till sin plan.

Barn- och utbildningsförvaltningen har utarbetat en mall till likabehandlingsplanen. Mallen kan användas av såväl kommunal verksamhet som fristående verksamhet (pedagogisk omsorg, förskola, skola, fritidshem).

Verksamheterna har kommit olika långt gällande likabehandlingsplanerna. En del har endast visioner i sina planer emedan andra har nått nästan ända fram till en fullgod likabehandlingsplan. Några få har en riktigt bra likabehandlingsplan. Samtliga familjedaghem och förskolor ombads inkomma med kompletteringar till sina likabehandlingsplaner under december 2010. Verksamhet som saknade någon av planerna ombads redovisa dessa under december 2010.

De allra flesta verksamheter inkom med kompletteringar och information om hur utvecklandet av planen skulle förlöpa.

¹⁰ Endast Patricia Järbrink är förskollärare.

Eftersom den pedagogiska omsorgen i familjedaghemmen, i de allra flesta fall, är ett ensamarbete med en mindre grupp barn måste kraven på verksamheten anpassas efter vad som är rimligt och genomförbart. I Tyresö samarbetar visserligen ett flertal familjedaghem med varandra, men likabehandlingsplanen ska utgå från den egna verksamheten i det enskilda familjedaghemmet. Detta hindrar dock inte att man samarbetar om grunden till planen.

Nedan redovisas om verksamheten har en likabehandlingsplan och vilka efterfrågade handlingsplaner som finns i verksamheten. Kommentarer kring planerna ges i bilaga 1 (förskolor) och bilaga 2 (familjedaghem).

Förskola/ Familjedag- hem	Lika- behandling s-plan	Barn för- svinne r eller avvike r	Brand / brand - övning	Utflyk t	Verksamhetsplan/årsp lan
Pärldrökgån g-en	X	X	X	X	x
Kattfoten	X ¹¹	X	X	x	x ¹²
Klinten	X	X	X	X	x
Kryddan	X	X	X	X	x
Trollebo	X	X	X	X	x
Kyrkan trollbäcken	X ¹³	X	X	X	x
Kyrkan Centrum	x	x	x	x	x
Kyrkan Östra	X	X	X	X	x
Trollslända n	X ¹⁴	X	X	X	x
Paletten	X	X	X	X	x
Stenkulan	X	X	X	X	x
Solskenet	X	X	X	X	x
Brevik	X ¹⁵	X	X	X	x ¹⁶
Hästhagen	x	x	x	x	x

¹¹ En ny är under upprättande och delges BoU inom snarast.

¹² Ska kompletteras och vara BoU tillhanda senast mars 2011.

¹³ Samtliga kyrkans förskolor ska inkomma med en komplettering senast maj 2011.

¹⁴ Samtliga M3P-förskolor ska inkomma med kompletteringar senast maj 2011.

¹⁵ Kompletteringar ska inlämnas till BoU senast maj 2011.

¹⁶ Den inlämnade verksamhetsplanen behandlar endast skolbarnen. En verksamhetsplan för förskolan ska vara BoU tillhanda senast mars 2011.

Stjärnan	x	x ¹⁷	x	x	x
Lena Berntzon	X	X	X	X	x
Jeanette Bjurner	X	X	X	X	X
Jill Johansson	X	x	x	x	x
Hjördis Hasselhuhn	X ¹⁸	X ¹⁹	X	X	²⁰
Patricia Järbrink	X	x	x	x	x
Gunilla Hellgren	X ²¹	X	X ²²	²³	x
Elsebeth Spegel	x	X	x	x	x
Gunnel Erikson	X ²⁴	X ²⁵	²⁶	x	x
Vigdis Tengelsen	X ²⁷	x ²⁸	²⁹	x	x

Verksamhet som saknar något av dokumenten ovan eller som inte har en tillräckligt bra likabehandlingsplan ska komplettera dokumenten och sända dem till Barn- och utbildningsförvaltningen.

¹⁷ Planen ska kompletteras och delges BoU senast mars 2011.

¹⁸ Kompletteringar ska inkomma senast maj 2011.

¹⁹ Kompletteringar ska inkomma senast mars 2011.

²⁰ Aktuell plan görs läsårsvis. Hjördis inlämnar planen efter vårterminens slut.

²¹ Ska kompletteras och delges BoU senast maj 2011.

²² Det saknas brandsläckare och brandvarnare i hemmet. Detta ska införskaffas snarast.

²³ Ska inkomma med en handlingsplan senast mars 2011.

²⁴ Ska kompletteras och delges BoU senast maj 2011.

²⁵ Ska kompletteras och delges BoU senast mars 2011.

²⁶ En handlingsplan ska upprättas och delges BoU senast mars 2011. Brandsläckare saknas i hemmet och brandvarnaren är inte kontrollerad. Brandsläckare ska införskaffas snarast och brandvarnarens funktion ska kontrolleras.

²⁷ Ska kompletteras och delges BoU senast maj 2011.

²⁸ Ska kompletteras och delges BoU senast mars 2011.

²⁹ En handlingsplan ska upprättas och delges BoU senast mars 2011. Brandsläckare saknas i hemmet. Brandsläckare ska införskaffas snarast.

Barnskydds rond i förskolan

För att upptäcka eventuella brister i barnens miljö i förskolan/familjedaghemmet ska en barnskydds rond utföras årligen. Barnskydds ronden har utförts av verksamhetsrepresentant tillsammans med tillsynsansvarig.

Flera förskolor har egna checklistor som används vid barnskydds rond. Flera förskolor har också bra rutiner för att göra barnskydds rond regelbundet.

Förskola	Eventuella brister	Kommentar
Pärlröksgången	Ytterdörren saknar klämskydd	
Kattfoten	Inga brister	
Klinten	Inga brister. Det genomfördes egen barnskydds rond i september 2010.	
Kryddan	Dålig bromssträcka på rutschkanan. Det sker inte brandövning regelbundet.	Ska felanmälas av verksamheten. Brandövningar ska införas.
Trollebo	Det saknas huvudströmbrytare till en tvättmaskin. Vissa persiennsnören oklippta/hängde ner i barnhöjd.	Ska felanmälas av verksamheten. Persiennsnörena ska åtgärdas.
Kyrkan Trollbäcken	Hängande persiennsnören i barnens nivå. Brandutrymning övas inte regelbundet med barnen.	Ska åtgärdas. Regelbundna brandövningar ska införas.
Kyrkan centrum	Barnspärr för knivlåda saknas. Utrymningsskyltar saknas.	Ska åtgärdas Ska åtgärdas. Brandövningar ska införas.

	Brandövning med barnen sker inte regelbundet.	
Kyrkan östra	Vissa sladdar på väggen behöver fästas med sladdklämma.	Bör åtgärdas.
Trollsländan	Inga brister	-
Paletten	Vissa sladdar hänger löst mot väggen. Etikett med innehåll saknas på vissa påfyllnadsflaskor. Handsprit i barnens nivå i skötrum.	Bör sättas fast. Om inte originalförpackning används måste originaletikett kopieras och sättas på flaskan. Ska förvaras så att barnen inte når.
Stenkulan	Vissa hyllor inte fast i vägg. Vissa sladdar hängde löst på väggen. Handsprit och rengöringsmedel stod inom räckhåll för barnen på vissa avdelningar.	Ska göras fast. Bör åtgärdas. Ska förvaras så att barnen inte når.
Solskenet	Skydd för vassa hörn saknas. En lampa saknar skärm.	Bör åtgärdas där det inte finns. Bör åtgärdas.
Brevik	Lös sladd på väggen i ett utrymme. Persiennsnören hänger ner i barnens höjd.	Bör åtgärdas. Ska klippas eller fästas högre upp.
Hästhagen	Avrinning från gården vid vattensamlingar upplevs som dålig. Bristfälliga elementskydd i flera lokaler. Vissa sladdar hänger löst. Det förekommer handsprit i barnens höjd. Huvudströmbrytare till tvättmaskin på avdelningen Grimman saknas.	Verksamheten har påpekat detta för tekniska kontoret. Ska felanmälas och bör åtgärdas av tekniska kontoret. Bör åtgärdas. Ska ställas på högre nivå. Ska felanmälas av verksamheten.

	Endast balkongdörrar har barnsäkerhetsspärrar.	Fönster, nåbara för barnen, bör ha barnsäkerhetsspärr.
Stjärnan	Inga brister	-

Flera förskolor finns i fastigheter ägda av Tyresö kommun. Förskolor upplever brist gällande information om när besiktningar av lekställningar ute är genomförda. Besiktningens protokoll delges inte verksamheterna.

Inte heller finns information om hur ofta sanden i sandlådorna byts. En del verksamheter har uppgett att sanden endast fylls på – inte byts ut.

Aktuella ritningar över lokalerna saknas i flera förskolor.

Det har också framkommit missnöje med att inte verksamheterna delges OVK³⁰-protokoll etc. eftersom verksamhetsutövaren har delat ansvar med fastighetsägaren när det gäller ventilation, luftkvalitet etc.

Ytterligare synpunkter har gällt bland annat information när hantverkare/plogbil kommer. Verksamheten förbereds dåligt, vilket kan innebära säkerhetsrisk för barnen.

Frågor har aktualiserats gällande ansvar vid uthyrning. Material/redskap som används fel/missköts kan utgöra säkerhetsrisk. Frågan behöver utredas och besvaras.

Barnskydds rond i familjedaghem

Familjedaghem är en form av pedagogisk verksamhet som inryms i dagbarnvårdarens egna hem. Det är därför svårt att ställa samma krav på säkerhetsnivån som i förskolor.

Brandsläckare, brandvarnare, rätt förvaring etc. är några av de krav som ändå kan ställas på verksamheten.

Ett fåtal familjedaghem har egna checklistor för barnskydds rond och gör barnskydds rond regelbundet.

Familjedaghem	Eventuella brister	Kommentar
Lena Berntzon <i>Familjedaghemmet har hund.</i>	Inga brister	-
Jeanette Bjurner <i>Familjedaghemmet har hund.</i>	Knivlådan saknar barnsäkerhetsspärr. Ytterdörren saknar klämskydd. Diskmedel står framme.	Ska åtgärdas snarast. Förslag på åtgärd. Ska ställas på högre nivå.
Jill Johansson <i>Familjedaghemmet har hund</i>	Alla hyllor är inte förankrade i vägg.	Ska förankras. Bör vara i spärrad låda eller i

³⁰ OVK=obligatorisk ventilationskontroll.

<i>och fågel.</i>	Knivar etc. förvaras högt upp på köksbänken. Brandutrymning övas inte regelbundet med barnen.	skåp. Rutinen är på gång.
Hjördis Hasselhuhn	Inga brister	-
Patricia Järbrink	Inga brister	-
Gunilla Hellgren	Brandutrymning övas inte med barnen. Brandvarnare saknas. Brandsläckare saknas	Bör göras minst en gång per år. Ska införskaffas snarast, dock senast mars 2011. Ska införskaffas snarast, dock senast mars 2011.
Elsebeth Spegel	Brandutrymning övas inte regelbundet med barnen. Brandvarnare fungerar dåligt.	Bör göras minst en gång per år. Ska bytas ut.
Gunnel Eriksson <i>Familjedaghemmet har hund.</i>	Vet inte om brandvarnare fungerar. Brandsläckare saknas. Brandutrymning övas inte regelbundet med barnen.	Ska testas snarast. Ska införskaffas snarast, dock senast mars 2011. Bör göras minst en gång per år.
Vigdis Tengelsen	Trappgrind saknas och ledstång finns endast på en sida. Brandutrymning övas inte med barnen. Brandsläckare saknas.	Bör finnas med många små barn. Bör göras minst en gång per år. Ska införskaffas snarast, dock senast mars 2011.

Förklaring: **Bör** innebär en stark rekommendation på grund av säkerhetsrisk. **Förslag** till åtgärd innebär att det är värt att ha i åtanke – om man väljer att inte åtgärda bör man ha bra uppsikt.

Ska innebär att verksamheten måste åtgärda för att anses ha god säkerhet för barnen i verksamheten. Att åtgärden har utförts kan komma att kontrolleras av brandförsvaret eller

tillsynsansvarig från Tyresö kommun. Om åtgärden inte utförs kan ett föreläggande bli aktuellt.